

ПРЕС КЛИПИНГ

22. април 2019.

НАСЛОВИ

Петолетка: Спасли фабрику, сад купују хале (стр.3)

Срби у Немачкој примају МАЊУ ПЛАТУ ОД НЕМАЦА за исти посао?

Ево какво је искуство наших људи који тамо раде(стр.4)

Радници РГЗ-а настављају штрајк, тврде да директор износи неистине у јавности (стр.5)

Србија у топ 10 на Индексу беде (стр.6)

Ко има штете, а ко користи од рада недељом(стр.8)

Петолетка: Спасли фабрику, сад купују хале **Сандра Булатовић**

ППТ "Петолетка" из Трстеника, коју су основали бивши запослени, за собом има три успешне године. План да буду власници простора, као и опреме. Сачували купце, шире тржиште. Улог од 500 евра уплатило тачно 676 акционара

СВИ су некада били њени радници. Данас су власници. ППТ "Петолетка" броји 677 чланова, а чак 676 су бивши запослени неког од друштава трстеничке "Прве петолетке". Када су предузећа отишла у стечај, део својих отпремнина су уложили у оснивање нове компаније. Закупили су "Петолеткин" простор и опрему, сачували купце и производњу. За собом имају три успешне пословне године и 200 нових колега. Надају се да ће ускоро откупити и производне хале.

Од 14 предузећа "Прве петолетке" два су проглашена стратешки важним за одбрану - ППТ "Наменска" и ППТ ТМО. Њихове обавезе су конвертоване у капитал и она су постала државна. ППТ "Арматуре" су приватизоване. Из стечаја су продати ППТ "Делови" из Новог Пазара. Од десет преосталих, радници акционари су закупили простор и опрему девет некадашњих "Петолеткиних" друштава.

- Били смо друштвено предузеће и чекали смо приватизацију. После три неуспешна позива, завршили смо у стечају - објашњава Љубисав Панић, директор новоосноване ППТ "Петолетке", а некадашњи директор Холдинга "Прве петолетке". - Имали смо превелике трошкове. Само смо на камате давали милион евра годишње. Са стечајем би стала производња и изгубили бисмо купце и тржиште. У Агенцији за приватизацију и Министарству привреде су нас саветовали да нађемо фирму која би закупила простор и наставила производњу. Решили смо да то сами урадимо.

Радници су одвојили по 500 евра од својих отпремнина и 4. јануара 2016. регистровали ново предузеће. Од стечајних управника, закупљен је простор предузећа у стечају.

- Откупили смо и започету производњу и наставали испоруке. Сачували смо производњу, тржиште и радна места. То је највећи успех овог посла. Били су потребни храброст и поверење да бисмо почели од нуле - каже Панић.

По истом рецепту живот је наставио и ППТ "Заптивке". У тих десет друштава, пре стечаја, радило је око 1.500 људи. Већина је стечај дочекала са 45 до 50 година, са мало наде да ће наћи нови посао. У ППТ "Петолетку" улог од 500 евра је уплатило 676 акционара, док су "Заптивни елементи" основани уз финансијску ињекцију 110 радника.

ПРОДАЈА АГЕНЦИЈА за лиценцирање стечајних управника огласила је продају имовине четири "Петолеткина" друштва у стечају. Укупна процењена вредност је 443,4 милиона долара. Продају се објекти "Хидраулике", "Ремонта и енергетике", "Исхране" и "Промета". Рок за подношење понуда је 17. мај. За садашњу компанију најважнија је имовина "Хидраулике" у којој обављају производњу.

- Првих шест месеци је било јако тешко. Добављачи су имали разумевања и нису захтевали потраживања, али није било лако обезбедити обртна средства - присећа се Панић. - Сада већ имамо три позитивна биланса, три позитивне пословне године. Сваке године смо повећавали број радника. Данас нас је 860. Измирујемо све своје обавезе, порезе и доприносе. У "Заптивцима" ради 140 људи. Значи да је сачувано 1.000 радних места. Једна трећина није.

Сви који су хтели, укључени су, каже Панић, и додаје да се плате крећу око 300 евра, јер не смеју да пређу од 36 до 37 одсто прихода. Толико одлази и на материјал, а плаћа се и закуп. Сваке године у буџет уплате милион евра пореза и доприноса.

- Још да откупимо простор и опрему и ми смо дошли до предузећа. Као у приватизацији, само смо ишли тежим путем - поносно додаје Панић.

Да одлука није била лака, потврђују и радници власници. Нико није могао да гарантује да ће подухват успети и сачувати им посао.

- Пуне 32 године радим у "Петолетки" - каже Драган Станојчић из Самосталног синдиката. - Признајем, било је много људи који су сумњали да ћемо успети у нашој намери. У почетку је било много тешко. Шест месеци смо радили за минималац. Јесмо сувласници, али нисмо досад делили добит. Скупљали смо средства да купимо простор и опрему. Да нисмо то урадили, не бисмо сачували тржиште и производњу.

Станојчић додаје да су сви морали да себи ускраћују неке друге ствари, јер су уместо у децу студенте уложили у фирму:

- И добро је испало. Не кајем се. Ми сада запошљавамо и нове, младе људе. Ако купимо простор, више нећемо плаћати закуп. Тај новац ћемо моћи да преусмеримо на нову опрему и зараде.

ПРОИЗВОДЊА ОСТАЛА КАКВА ЈЕ БИЛА

ИНТЕРЕСАНТНО је како фирма данас послује успешно, а претходна је отишла у стечај.

- Стара друштва су била оптерећена обавезама и каматама - објашњава Љубисав Панић. - Није било начина да остваримо толике приходе. Свако друштво је имало своју администрацију, финансије, комерцијалу... Сада девет друштава има заједничке службе. Само је производња остала каква је била.

Срби у Немачкој примају МАЊУ ПЛАТУ ОД НЕМАЦА за исти посао?

Ево какво је искуство наших људи који тамо раде

Н.Г.

Последње званичне информације показују да чак четвртина свих миграната у Немачкој долази са Западног Балкана. Да би нашли своје радно место у овој перспективној земљи радници из Србије трагају некада и месецима, а онда, према речима појединих који тамо раде, нису плаћени исто за исти посао као Немци. Да ли је то стварно тако или су права у овој земљи једнака, питали смо људе који годинама раде у Немачкој.

Анализа Савезне агенције за рад показала је да странци који имају исте квалификације и раде исти посао зарађују делимично знатно мање. Тако, према овом истраживању, помоћни радници Немци примају просечно 2.313 евра бруто, странци помоћни радници зарађују у просеку 1.918 евра бруто, док држављани Сирије, Авганистана, Ирака и осталих земаља које су највећи потражиоци азила у Немачкој, примају просечну плату 1.647 евра бруто.

Статистика је јасна

Са друге стране, анализа није оптимистична ни када је реч о стручњацима, академски образованим људима. Немци зарађују месечно 5.333 евра, странци 4.960 евра, док потражиоци азила зарађују око 4.960 евра бруто.

Те разлике се најмање примећују код оних који обављају послове са најмањим примањима попут чистача и чистачица. Немци чистачи зарађују 1.765 евра бруто, странци 1.761 евро, а азиланци 1.655 евра бруто.

Међутим, ако се удаљимо од статистика, ситуација на терену је, бар према речима наших радника, нешто боља.

- Мислим да та прича није баш истинита. Бар ја немам такво искуство. Сматрам да је заправо све ствар договора, односно како се на почетку "погодиш" са шефом. То није битно другачије него било где када тражите посао, увек на почетку уговорате своје услове - објашњава Никола Милошевић који ради у Штутгарту у једној фабрици.

Са њим се донекле слаже и Милош К. који ради у Минхену као грађевински радник. Он објашњава да у Немачкој има доста фирми које раде као подизвођачи одређених радова, такозване зеит фирме које су регистроване често и у оквирима своје земље. Тако, постоји доста таквих компанија које су регистроване у Хрватској, а траже и запошљавају раднике у Немачкој. Такви послови су најбољи за поређење када је реч о плати, јер неретко наши људи управо преко таквих фирми могу после доста времена да пронађу жељени посао.

"Нису велике разлике"

- Брат и ја смо се запослили код подизвођача, а он је након неког времена прешао код Немаца на исти посао. Иако сви мисле да је плата већа код Немаца, разлике нису баш велике - каже Милош К. који наводи да је плата код Немаца за тај фабрички посао 2.500 евра нето, а у подизвођачкој фирми 2.100 евра.

Оно што чини ту разлику заправо је, према његовим речима, смештај - док је он Немцима урачунат у плату, онима који раде код подизвођача, сама фирма плаћа стан, па нема потребе за тим додатком на зараду.

Међу нашим људима највише зарађују возачи, како професионални који возе камионе тако и они у градском превозу који зарађују до 3.700 евра месечно за четири радна дана у недељи. Услов је да имају диплому која се добија после шест месеци школе.

Добро зарађују и медицинске сестре које из Србије све више одлазе у Немачку за плату од око 2.300 евра. Нешто мање су плаћени послови у пољопривреди, грађевинарству, угоститељству...

Радници РГЗ-а настављају штрајк, тврде да директор износи неистине у јавности

Пише: ФоНет

Запослени у Републичком геодетском заводу (РГЗ) настављају штрајк који траје више од 50 дана иако директор РГЗ Борко Драшковић у јавности износи неистине да је штрајк потпуно обустављен, саопштио је Штрајкачки одбор.

Уредба о минимуму процеса рада у РГЗ Влада је донела 4. априла (ступила на снагу 13. априла) после више од месец дана штрајковања, није у складу са Законом о штрајку због чега синдикати покрећу иницијативу за утврђивање законитости пред Уставним судом, наведено је у саопштењу.

Синдикати су штрајк прилагодили донетој Уредби, али поручују да од захтева за утврђивање одговорности и смену директора РГЗ неће одустати, јер је, како истичу, управо директор Драшковић једини и искључиви кривац за све проблеме који су се десили у РГЗ.

Бахатост, насилничко понашање, мобинг и дискриминација запослених, непоштовање Споразума о прекиду штрајка из децембра 2015. и јануара 2019, неисплаћивање повећања зарада од пет одсто по одлуци Владе, селективна исплата пакетића за децу, начин трошења буџетских средстава, кредита светске банке, донација и преливање буџетских средстава у приватни сектор су више него довољни разлози за смену директора Борка Драшковића, саопштио је Штрајкачки одбор.

Савет за борбу против корупције у извештају под насловом „Јавност у раду Републичког геодетског завода“ од 23. Новембра 2018. године је указао на претње и негативно искуство у комуникацији са директором Драшковићем и предложио је да Државна ревизорска институција испита рад РГЗ, за који је оценио да својим радом, и поред огромних материјалних средстава која се опредељују за рад РГЗ, није омогућио да Србија има модеран, ажуран, поуздан и потпуно јаван катастар непокретности.

Штрајкачки одбор оцењује закључује да „Влада оклева да утврди очигледне пропусте и одговорност Борка Драшковића и његових сарадника, чиме отвара простор за даље кршење закона и прогон запослених који су ступили у штрајк“.

„Кључ решења проблема у РГЗ има Влада, и верујемо да ће их решити до 25. априла, како је објављено у медијима“, закључено је у саопштењу.

Да ли ико од 250 посланика уопште чита законе о којима гласа или је то постало сувише старомодно?

Србија у топ 10 на Индексу беде

Пише: М. Обрадовић

Упркос труду наших власти да докажу како је Србија земља која бележи највећи економски напредак у Европи или бар региону, мало мало па се појави нека ранг листа која нас сврстава међу оне економски неуспешније земље.

Тако је пре неколико дана објављен, сада већ традиционални Блумбергов Индекс беде (Мисеру индекс) који нас је од 62 земље сместио на 10. место. Ово је пак једна од ретких листа где је боље бити што даље од првог места с обзиром да је први уједно и „најбеднија“ економија. Ово место као претходних година суверено држи Венецуела са чак 929,824.5 поена, пре свега због хиперинфлације која разара ову земљу. Далеко иза, на другом месту је Аргентина, а затим Јужна Африка, Турска и Грчка. Гори од Србије по овом индексу су још и Украјина, Шпанија, Уругвај и Бразил. Иако позиција није баш сјајна, она је ипак напредак. Када се први пут појавила на Индексу беде Србија је 2016. године била на 7. месту, затим 2017. на осмом, да би у 2018. години завршила на 10. месту. Економисти које консултује Блумберг процењују да ће на индексу за 2019. годину Србија пасти на 11. место, а да ће нас прескочити Саудијска Арабија.

Овај индекс сабира стопе незапослености и инфлације тако дајући одређену слику како живи просечан становник неке земље. Милојко Арсић, професор на Економском факултету у Београду истиче да је овај индекс једноставан, за разлику од других комплекснијих индекса који узимају у обзир велики број фактора, али да зато има и мана.

„По мени ипак је боље пратити у дужим серијама од пет до 10 година напредак у бруто домаћем производу земаља. Овај индекс може бити релевантан ако се пореде земље на сличном нивоу развоја и које расту сличним темпом“, објашњава Арсић. Он напомиње да је за мерење квалитета живота ипак потребно узети у обзир здравство, образовање и низ других параметара.

На листи која би обухватала земље Централне и Источне Европе Србија би била убедљиво најгора, док ако би се поредила само у оквиру региона Западног Балкана били би при врху, што и није нека утеха узевши у обзир с ким се поредимо.

Тако је наша економија у 2018. имала 15,7 поена по индексу беде, и то пре свега захваљујући незапослености која је у четвртном кварталу прошле године износила 12,9 одсто, али и стопи инфлације од 2,8 одсто. Треба рећи да је то напредак у односу на 20,9 поена из 2016.

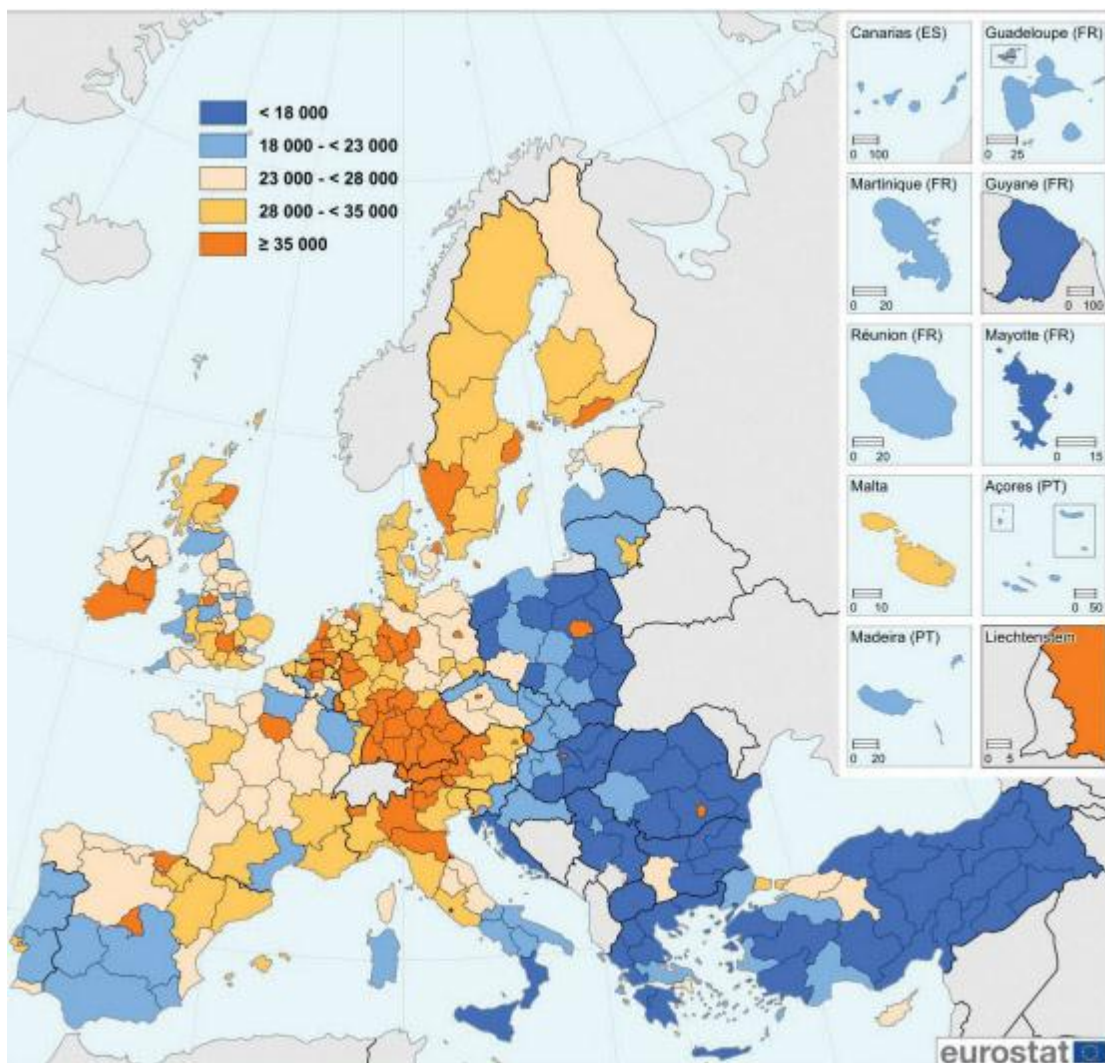
Рецимо, Хрватска је имала стопу инфлације један одсто, а незапослености 7,7 одсто. Незапосленост у Бугарској је износила свега 5,3 одсто, као и у Словенији, док је рецимо у Румунији она свега 3,8 одсто, показују подаци Еуростата. У региону Централне и Источне Европе најнижу стопу незапослености има Чешка-свега 2,1 одсто. Када се гледа инфлација, српских 2,8 одсто је на нивоу Мађарске и мало боље од Румуније (три одсто). Сви остали имају знатно нижу инфлацију. Мада треба рећи и да велике централне банке попут америчког ФЕД-а и Европске централне банке муку муче да постигну свој циљ, а то је близу два одсто, сматрајући да прениска инфлација указује на проблеме у привредном расту.

Ако смо најгори у региону са којим многи економисти мисле да би требало да се поредимо, онда смо скоро па лидери у овом нашем региону Западног Балкана где су осим нас БиХ, Македонија, Црна Гора и Албанија. Ове земље нису се нашле у индексу беде Блумберга, а да јесу било би горе од нас. Разлог за то је пре свега велика незапосленост. У Македонији је она у 2018. износила 20,8 одсто, а у БиХ 18,4 одсто. Црна Гора је имала незапосленост 14,1 одсто, али је инфлација била нижа него у Србији па су имале исти индекс беде-15,7.

Најбоље земље по овом индексу у прошлој години биле су Тајланд, за који кажу да је заслужно „специфично“ рачунање незапослености, а одмах иза су Швајцарска и Сингапур.

Смишљен да прати стагфлацију

Креатор индекса који сабира инфлацију и незапосленост је Артур Окун, некадашњи економски саветник председника САД Линдона Џонсона у време када је свет погодио први нафтни шок, 1970-их година. Наиме, тада су велики произвођачи нафте нагло мањили производњу и довели по огромног скока цена нафте, што је последично довело до раста инфлације и криза широм света. Тада је дошло и до феномена стагфлације који карактерише истовремено и висока инфлација и висока незапосленост. Ипак, економисти упозоравају да постоје и сиромашне земље које имају ниску инфлацију дуго низ година, а ни ниска незапосленост није гаранција високог животног стандарда.

Српски стандард је очекивано на дну европске лествице. Са просечних 11.600 евра по глави становника (ППП – узевши у обзир куповну снагу евра у Србији и другим европским земљама), наша држава је у групи најмање развијених земаља континента, а наш стандард на 39 процената оног у Европској унији. Једна област, међутим, одскаче, а то је београдски регион у којем је БДП по глави становника мерено овим аршином преко 18.000 евра – отприлике у рангу са словеначким.

Ко има штете, а ко користи од рада недељом

Републички Самостални синдикат трговине још пре две и по године упутио је захтев надлежним државним органима да се забрани или ограничи рад недељом и државним празницима у трговини у Србији.

Тражили су и увећање зараде од 110 одсто, ако се радник тада ангажује. У међувремену, ништа се није променило, пише **РТС**. Потрошачи сматрају да шопинг недељом и није неопходан. Послодавци указују да затварање продавница недељом себи могу да приуште земље са бољим стандардом.

Врата многих трговина у земљи за потрошаче широм су отворена седам дана у недељи. У многим развијеним земљама Европе попут Немачке, Аустрије, Швајцарске за трговце недеља је углавном нерадан дан. Црна Гора је на путу да забрани рад недељом.

Питање је да ли неко баш у недељу, на пример, мора да купи патике или машину за веш. Организовање живота породице запослених у трговини у садашњим условима готово је немогућа, кажу у синдикату. "Муж има слободан дан у уторак, супруга има слободан дан у четвртак, а деца су недељом сама код куће. Ако узмемо у обзир да вртићи не раде недељом, како ће жена која ради у трговини која мора да ради недељом, где ће да остави дете? А са том зарадом није у могућности да обезбеди беби ситерку", истиче председник Самосталног синдиката трговине Србије **Радослав Топаловић**.

У трговини у Србији има око 200.000 запослених, 70 одсто су жене. У том сектору плате су ниже и до 30 одсто од републичког просека. Ради се суботом, недељом и празницима. Трговци не желе пред камере. Грађани које је репортер РТС-а питао за мишљење, сматрају да није неопходно да продавнице буду отворене недељом, осим можда оних прехрамбених.

"Тотално бих забранио. Мајке треба да буду код куће с децом, ово нема никаквог смисла", сматра један од саговорника. "У уређеном свету синдикати су се заиста изборили за радно време запослених у трговини и мислим да и ми треба да поштујемо њихово радно време, њихову суботу, њихову недељу, празник. Празник поготову", једно је од мишљења.

У Унији послодаваца мишљења су подељена, али не одбијају дијалог о раду недељом. "Наша ситуација у смислу бруто домаћег производа, у смислу нашег стандарда није довољно зрела да обезбеди такав експеримент. Када Србија попут Немачке буде имала 50.000 евра БДП (по глави становника) или попут Швајцарске, онда ћемо моћи сигурно да прилагодимо одређене системе и да их усагласимо са тим највећим достигнућима", оцењује Небојша Атанацковић из Унија послодаваца Србије.

У Министарству рада кажу да нису надлежни, а у Министарству трговине сматрају да би било добро да све заинтересоване стране за округлим столом укресте аргументе. За сада, кажу, све треба препустити тржишту.

"Што се тиче рада недељом, било је неких анализа које су показале да уколико би се забранио рад недељом то би довело до пада промета у појединим малопродајним објектима, да би дошло до отпуштања дела запослених. Процене су да би се отпустило од пет до осам одсто радника у трговини", указује Жељко Ракић, начелник Одељења за трговину у Министарству трговине.

Европска унија препустила је земљама чланицама да радно време трговина уреде на основу својих специфичних, традиционалних, културних и верских потреба.

Аутор: РТС